

Matti Kauhajärvi / Koskisen Oyj

Viite: Metsänkäyttöilmoitus 1-2024-106729 (ilmoitusviite MUJ202403500000393971004082640)

Asia: Mahdollinen muinaisjäänös ja kiinteä muinaisjäänös metsänkäyttöalueella, 781-409-13-110 PELTONIEMI, Sysmä

Sysmässä sijaitsevalle Peltoniemen kiinteistölle (781-409-13-110) on tehty metsänkäyttöilmoitus. Metsänkäyttösuunnitelman kuviot 15.0, 19.0, 31.0, 33.0 ja 34.0 sijaitsevat mahdollisen muinaisjäänöskohteen, historiallisen kylätontin alueella (muinaisjäänösrekisterin tunnus *Niemi* 1000024227). Varhaisin maininta Niemen kylästä on vuodelta 1539. 1560-luvulla kylän tilaluku on ollut kolme. Kuninkaan kartastoon Niemeä ei ole merkitty kylänä, mutta paikalle on merkitty Niemis Hem, jonka kohdalla on kaksi taloa. Niemen kylään on merkitty kaksi taloa myös vuoden 1748 pitäjänkarttaan. Kylätontin sijainnin määrittäminen ja aluerajaus perustuvat Kuninkaan kartaston pohjalta tehtyyn kartta-analyyysiin ja ovat siten suuntaa antavia. Kohdetta ei ole tarkastettu maastossa, ja se on edelleen pääosin asuttu, mistä johtuen kylätontin suojelustatus on mahdollinen muinaisjäänös (E. Tikkala, E. Sorvali ja P. Taipale, 2012: *Päijät-Hämeen maakuntakaava. Historiallisen ajan muinaisjäänösten inventointi*). On mahdollista, että kyseisellä alueella, sen aiemmin mylläämättömillä osilla, on säilynyt jäänteitä kylätonttiin kuuluneista rakenteista ja/tai myös sitä varhaisemmasta ihmisen toiminnasta - Päijät-Hämeen alueelta on muutaman viime vuoden aikana löytynyt historiallisten kylätonttien yhteydestä lähes poikkeuksetta viitteitä myös rautakaudesta.

Kylätontin välittömästä läheisyydestä tunnetaan kiinteä muinaisjäänös, viljelyröykkiöalue (muinaisjäänösrekisterin tunnus *Riihiniemi* 781010107). Kohteella ei ole muinaisjäänösrekisterissä rajausta. Vuonna 1999 suoritetussa inventoinnissa alueelta havaittiin noin 20 röykkiötä. Muodoltaan röykkiöt ovat pääosin kekomaisia, kooltaan 5 x 2 x 1 metriä ja ne sijaitsevat vanhalla pellolla ja laiturilla. Röykkiöt on kasattu pelkistä kivistä yleensä kekomaisiksi (5 x 2 x 1 m). Ne liittyvät luultavasti vanhakantaiseen raivausviljelyyn ja ajoittuvat todennäköisesti historialliselle ajalle (S.-L. Seppälä 1999: *Sysmä Esihistoriallisten kiinteiden muinaisjäänösten inventointi. Keskustan kaava-alueen ulkopuoliset kohteet*). On mahdollista, että metsänkäyttöilmoituksen kuvio 19.0 ulottuu röykkiöiden alueelle.

Pyydettyä lausuntonaan Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo toteaa, että hakkuut on mahdollista toteuttaa metsänkäyttöilmoituksessa esitetyillä kuvioilla. Kylätontin alueella ne on suoritettava erityistä varovaisuutta noudattaen. Jos vastaan tulee metsämaasta poikkeavia piirteitä (kuten kivirakenteita, kiveystä, tuhkaa, luita, esineitä yms.) on muokkaustoimet lopetettava ja otettava välittömästi yhteyttä Päijät-Hämeen alueelliseen vastuumuseoon (Lahden museot). Viljelyröykkiöiden alueella hakkuut on suoritettava röykkiöitä ja niiden välitöntä lähialuetta vahingoittamatta (kantojen maastarepiminen, äestys yms. ovat kielletty). Myös metsäkoneiden käyttö ja reitit on suunniteltava siten, ettei röykkiöt lähialueineen vahingoitu. Röykkiöiden päälle

ei myöskään saa varastoida puutavaraa tai kasata hakkuujätettä. Alueellinen vastuumuseo voi pyynnöstä suorittaa rakenteiden maastoonmerkinnän virkatyönään. Kylätontin ja röykkiöiden sijainti on merkitty lausunnon liitteenä olevalle kartalle.

Lahden museot / Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo

tutkimuspäällikkö

Liisa Koskelainen

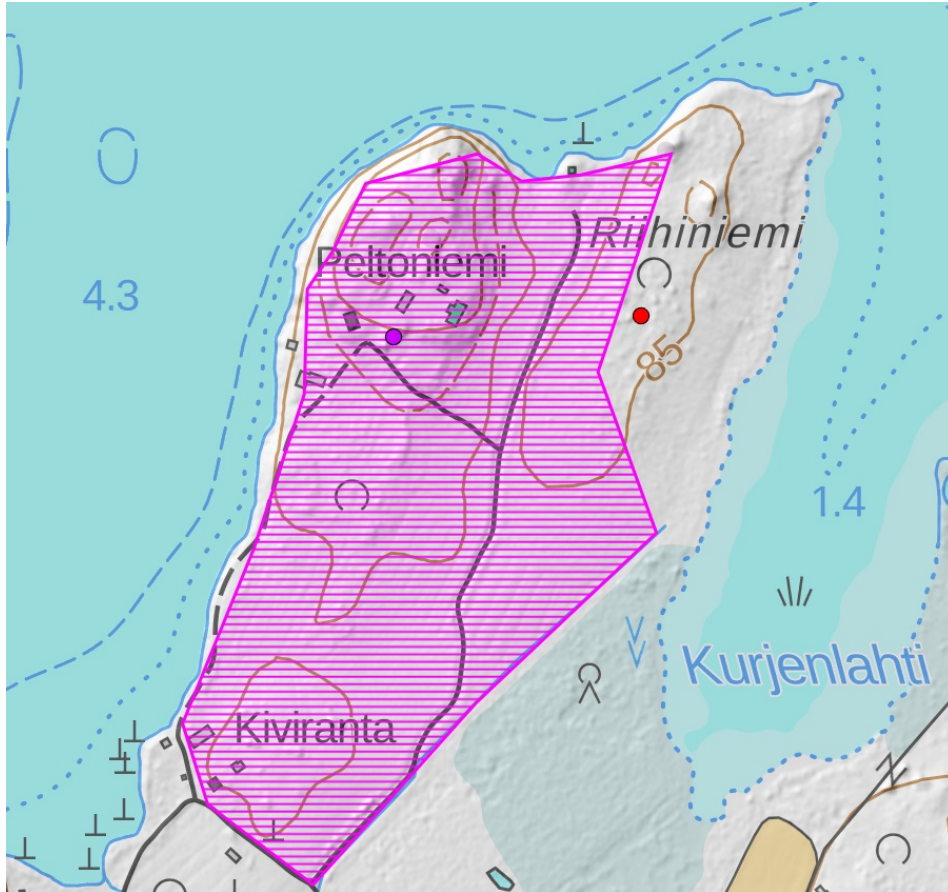
arkeologi

Esko Tikkala

Liitteet: Karttaliite

Tiedoksi: Museovirasto, kiinteistönomistaja

Karttaliite

Ote muinaisjäännösrekisterin kartasta. Historiallisen ajan kylätontti (mj-rekisterin tunnus *Niemi 1000024227*) merkitty vaaleanpunaisella rasterilla. Punaisella ympyrällä on merkitty raivausröykkiöiden alueen (mj-rekisterin tunnus *Riihiniemi 781010107*) pistekoordinaatti (ETRS-TM35FIN): P 6810663, I 436505.